

ความเป็นมาของชื่อ “ประเทศสยาม” กับ “ประเทศไทย”

ความเป็นมาของชื่อ “ประเทศสยาม” กับ “ประเทศไทย”

(เรียบเรียงจากเค้าความบางตอนในต้นฉบับของหนังสือ

“MA VIE MOUVEMENTÉE” ๑ โดยปรีดี พนมยงค์)

1. บางคนอาศัยพจนานุกรมภาษาสันสกฤต—อังกฤษ ของ เซอร์โมเนียร์วิลเลียม (พิมพ์ในศตวรรษที่ 18) เป็นหลักในการค้นหามูลศัพท์ภาษาไทยนั้นพบว่า มีคำสันสกฤตคำหนึ่งเขียนเป็นอักษร لاتินตามเครื่องหมายออกเสียงสำหรับสันสกฤตว่า

“SYĀMA” ตรงกับอักษรวิชัยไทย “สยามะ” แปลว่า “ดำ” “สีคล้ำ”, “สีน้ำเงินแก่”, “สีน้ำตาลแก่”, “สีเขียวแก่”, ฯลฯ บางคนก็กล่าวถึงสันนิษฐานว่าคำว่า “สยาม” มิได้มีมูลศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต ครั้นแล้วก็สันนิษฐานว่าคำว่า “สยาม” แผลงมาจากคำจีน “เซียมล้อ” อันเป็นภาษาของจีนแต่จิวตามที่ผู้สันนิษฐานสันตติในการได้ยืมคนจีนส่วนมากที่อยู่ในสยาม โดยมิได้คำนึงว่าจีนแต่จิวเป็นจีนเพียงในจังหวัดหนึ่งแห่งมณฑล กวางตุ้งของ ประเทศจีน อันที่จริงจีนส่วนมากหลายร้อยล้านคนในประเทศจีนนั้น พูดภาษาจีนกลาง หรือใกล้เคียงกับจีนกลาง เรียกชื่อประเทศสยามมาตั้งแต่โบราณกาลว่า “เซียนโล่” มิใช่ “เซียมล้อ”

ส่วนชาวยุโรปที่เดินทางเรืออ้อมแหลมอาฟริกามายังอินเดียตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 15 แล้วเดินทางต่อมายังประเทศสยามนั้นได้เรียกและเขียนชื่อประเทศสยามว่า “SIAM” มิใช่เขาเดินทางเรือ

ไปประเทศจีนก่อนแล้วจึงวกกลับมาประเทศสยาม ดังนั้นชาวยุโรปสมัยนั้นและสมัยต่อมาจึงเรียกชื่อประเทศสยามตามที่ชาวอินเดียนได้, ชาวสิงห์, ชาวมลายู เรียกว่า “เซียม” และก็ตรงกับที่พระมหากษัตริย์สยามได้เรียกชื่อประเทศของพระองค์ในพระราชสาส์นที่มีไปยังประมุขประเทศต่างๆ จึงทำให้นานาประเทศรู้จักประเทศสยามในนามว่า “SIAM” มาหลายศตวรรษ เอกสารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับประเทศสยามมีอยู่มากมายที่เราจะค้นคว้าได้จากสารบัญว่า “SIAM”

2. การศึกษาประวัติศาสตร์ทางนิติศาสตร์ที่ดี นิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ก็จำเป็นต้องอาศัยเอกสารทางราชการเป็นหลักอ้างอิงด้วย ในบรรดาเอกสารทางราชการนั้นมีบทกฎหมายที่พระมหากษัตริย์สยามตั้งแต่สมัยโบราณได้จารึกไว้ เท่าที่ค้นได้ในสมัยกรุงศรีอยุธยาจารึกไว้ในสมุดข่อยที่เรียกชื่อประเทศสยามเป็นภาษาบาลีว่า “สามปเทศ”

เมื่อจุลศักราช 1166 ตรงกับ พ.ศ. 2347 รัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้โปรดเกล้าฯ ให้สังคายนาบทกฎหมายตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา, ธนบุรี ที่ยังใช้อยู่แล้วมีบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม จารึกไว้บนสมุดข่อย (ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับ 10 ธันวาคม 2475 และฉบับต่อมาได้เอามาอย่างมาจารึกรัฐธรรมนูญ) แล้วประทับตรา 3 ดวง คือตราพระราชสีห์, พระคชสีห์, บัวแก้ว กฎหมายนี้มีชื่อเรียกกันว่า “กฎหมายตรา 3 ดวง” ซึ่งเป็นต้นฉบับเก็บไว้ห้องเครื่อง 1 ฉบับ, หอหลวง 1 ฉบับ, ศาลหลวงสำหรับลูกขุน 1 ฉบับ

ในรัชกาลที่ 4 หมอบรัดเลย์ได้คัดมาพิมพ์โดยวิธีเรียงพิมพ์เรียก
กันว่า “กฎหมาย 2 เล่ม”

ในรัชกาลที่ 5 พระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นราชบุรี (พระอิสริยยศขณะนั้น) ได้คัดมาพิมพ์โดยวิธีเรียงพิมพ์เรียกกันว่า “กฎหมาย
ราชบุรี” มี 2 เล่ม

ใน พ.ศ. 2474 ข้าพเจ้าได้พิมพ์โดยถ่ายภาพจากต้นฉบับสมุด
ข่อยแล้วทำบล็อกเพื่อให้ตรงตามต้นฉบับเฉพาะ “ขนแพน” และ
“พระธรรมศาสตร์” แต่เพราะเหตุที่ค่าบาลีในต้นฉบับเขียนเป็นอักษร
ขอมข้าพเจ้าจึงได้พิมพ์โดยวิธีเรียงพิมพ์อีกฉบับหนึ่ง ถ่ายทอดอักษร
ขอมนั้นเป็นภาษาไทย ส่วนข้อความใดที่เป็นอักษรไทยอยู่แล้วก็ได้
เรียงพิมพ์ตามอักษรวิธีในต้นฉบับ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
พิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2493 (ภายหลังรัฐประหาร 8 พ.ย. 2490)
ได้ใช้หนังสือเล่มนั้นของข้าพเจ้าเป็นหนังสือเล่มหนึ่งที่อ้างอิงไว้ด้วย
ดังปรากฏในบัญชีอักษรย่อที่ใช้ในพจนานุกรมนั้นหน้า 6 ว่าดังนี้

“ตราสามดวง: กฎหมายตราสามดวง ฉบับเรียงพิมพ์ พ.ศ.
2474 รวบรวมโดยหลวงประดิษฐมนูธรรม”

ความปรากฏว่าคำว่า “สยาม” มาจากภาษาบาลี “สาม” (สามะ)
ข้าพเจ้าจึงขอคัดความตอนหนึ่งในหมวด “พระธรรมศาสตร์” ดังต่อไปนี้

“.....ยณฺจ สत्ถํ อํวํคำภีรอนฺโต โลกहितํ เป็นประโยชน์
แก่สัตว์โลกย ปากฏํ ปรากฏิ ธรรมสत्ถํ อิติ ชื่อว่าคำภีรพระธรรม
ศาสตร์ มนุสาเรน อํพระมนโสนาธาสิ ภาสํ กล่าว อาทิตฺ ในต้น
มูลภาสาย ด้วยมคธภาษา ปรมปรากตํ อํปราปรวารยนำสืบกันมา
ปติฏฐิตํ ตั้งอยู่ รามณฺญสุ ในรามณฺยประเทศ ภาสาย ด้วยภาษา
รามณฺญสุสจ แห่งรามณฺญกคฺ อิทานิ ในกาลบัดนี้ ปุริเสน อํบุรุษผู้
เป็นวินิจจยอำมาตย ทุกคาพหํ จะยังรู้เปอนันยาก อหิ สามเทศ
ในสยามประเทศ น ตสฺมา เหตุคํงนํ อหํ อํวํว่า ขํ วจิสํ จักตกแต่ง
ติ ธรรมสत्ถํ ซึ่งคำภีรพระธรรมศาสตร์นํ สามภาสาย ด้วยสยาม
ภาษา คุมเห อํวํว่าท่านทั้งหลาย สุนาด จงฟัง ตํ สत्ถํ ซึ่งคัมภีร
พระธรรมศาสตร์นํ สนฺติกา แต่สำนักนี้ เม แห่งเรา”

3. คำว่า “เทศ” เป็นคำบาลีที่แปลงท้ายคำตามไวยากรณ์
บาลี (วิภคติ) ของมูลศัพท์ “เทศ” ซึ่งแปลว่าบ้านเมือง, แคว้น
แคว้น มีความหมายตรงกับ “ปเทศ” (PADESA)

คำว่า “สาม” (สามะ) ในภาษาบาลีมีความหมายหลายอย่าง
ตามที่พจนานุกรมบาลี-อังกฤษ ของวิเศษกิจสีกุล่าวไว้เช่น

(1) สัดำ

(2) สี่เหลื่อง, สี่ทอง. ตามความหมายนี้ “สามปเทศ”

จึงหมายถึงแคว้นแคว้นแห่งเมืองทองหรือสุวรรณภูมิดังที่เพลงชาติของ
ประเทศสยามก่อนเปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทยมีเนื้อร้องตั้งต้นด้วยประ-
โยกว่า “ประเทศสยามนามประเทืองว่าเมืองทอง.....”

ต่อมาเมื่อเปลี่ยนชื่อประเทศจากสยามเป็นประเทศไทยแล้วทางราชการ
ได้เปลี่ยนเนื้อร้องเพลงชาติว่า “ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อ
ไทย” ซึ่งไม่ตรงตามหลักวิชาว่าด้วยเชื้อชาติเพราะในประเทศไทยมี
คนเชื้อชาติอื่นๆ รวมอยู่ด้วย เนื้อเพลงนี้จึงเป็นการคิดเอาแต่ได้ฝ่าย
เดียว เพื่อรวมคนเชื้อชาติไทยในดินแดนอื่นๆ ด้วยโดยไม่คำนึงว่า
คนเชื้อชาติไทยในดินแดนเหล่านั้นจะยอมผนวกเข้ากับประเทศไทยหรือ
จะเรียกร้องเป็นอย่างอื่น

(3) ข้าพเจ้าเห็นว่ายังมีความหมายที่อาจแผลงมาจากคำบาลี
“สม” (สมะ) ที่แปลว่า “ความสงบเรียบร้อย” “ความเสมอภาค”
ถ้าพิจารณาถึงชื่อ “กรุงศรีอยุธยา” ที่แปลว่ากรุงแห่งไม่มีการรบอัน
ประเสริฐก็อสนธิภาพอย่างยิ่งแล้วก็ควรเชื่อได้ว่าพระมหากษัตริย์แต่

ปางก่อนได้ใช้คำว่า “สยาม” โดยแผลงจากคำว่า “สาม” ทั้งในความหมายของ “เมืองทอง” และในความหมายที่แผลงมาจาก “สม” (สระมะ) ที่แปลว่าความสงบเรียบร้อยและความเสมอภาค เพราะพระมหากษัตริย์แต่ปางก่อนทรงทราบเป็นอย่างดีว่าราชอาณาจักรที่พระองค์ทรงเป็นประมุขนั้น แม้ประกอบด้วยชนเชื้อชาติไทยเป็นส่วนมากก็ตาม แต่ก็ยังมีคนเชื้อชาติอื่น ๆ รวมอยู่ด้วยจึงทรงเห็นเป็นการเหมาะสมที่จะเรียกราชอาณาจักรนี้ว่า “สยาม” หมายความว่าทุกชนชาติที่รวมอยู่ในประเทศของเรานี้มีความเสมอภาคกันและมีอุดมคติสันติภาพตั้งอยู่ในแคว้นแคว้นแห่งเมืองทองหรือสุวรรณภูมิ

4. สาเหตุแห่งการเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทย นั้นสืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2481 นายพันเอกหลวงพิบูลสงคราม (ยศและบรรดาศักดิ์ขณะนั้น) ได้รับแต่งตั้งจากคณะผู้สำเร็จราชการในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้เป็นนายกรัฐมนตรี ในบรรดารัฐมนตรีแห่งรัฐบาลนั้นมีข้าพเจ้าด้วยผู้หนึ่งซึ่งเป็นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และมีหลวงวิจิตรวาทการ อธิบดีกรมศิลปากร เป็นรัฐมนตรีลอย (ไม่ว่าการกระทรวง)

ต่อมาประมาณอีก 4—5 เดือน หลวงวิจิตรวาทการได้เดินทางไปฮานอยเพื่อชมกิจการโบราณคดีของสำนักตะวันออกไกลฝรั่งเศส เมื่อหลวงวิจิตรฯ กลับจากฮานอยได้นำแผนที่ฉบับหนึ่งซึ่งสำนักฝรั่งเศสนั้นได้จัดทำขึ้นแสดงว่ามีคนเชื้อชาติไทยอยู่มากมายหลายแห่งในแหลมอินโดจีน, ในประเทศจีนใต้, ในพม่า, และในมณฑลฮกเกี้ยนของจีน

ครั้นแล้วผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงได้ยินและหลายคนยังคงจำกันได้
ว่าสถานวิทยุกรมโฆษณาการ (ต่อมาปัจจุบันคือกรมประชาสัมพันธ์)
ได้กระจายเสียงเพลงที่หลวงวิจิตร ๙ ราพันธ์ถึงชนเชื้อชาติไทยที่มีอยู่ใน
ดินแดนต่าง ๆ และมีการโฆษณาเรื่อง “มหาอาณาจักรไทย” ที่จะรวม
ชนเชื้อชาติไทยในประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นมหาอาณาจักรเดียวกันทำนอง
ที่ฮิตเลอร์กำลังทำอยู่ในยุโรปในการรวมชนเชื้อชาติเยอรมันในประเทศ
ต่าง ๆ ให้เข้าอยู่ในมหาอาณาจักรเยอรมัน

ในการประชุมวันหนึ่ง นายกรัฐมนตรีได้เสนอให้คณะรัฐมนตรี
พิจารณาปัญหาคว้นนอกกระเบียบวาระ โดยให้หลวงวิจิตรวาทการเป็นผู้
แถลงให้เปลี่ยนชื่อ “ประเทศสยาม” เป็น “ประเทศไทย” โดย
นำสำเนาแผนที่ฉบับที่สำนักตะวันออกไกลฝรั่งเศสทำไว้ว่าด้วยแหล่ง
ของชนเชื้อชาติไทยต่าง ๆ มาแสดงในที่ประชุมด้วยโดยอ้างว่า “สยาม”
มาจากภาษาสันสกฤต “ศยามะ” แปลว่า “ดำ” จึงไม่ใช่ชื่อ
ประเทศของคนเชื้อชาติไทยซึ่งเป็นคนผิวเหลืองไม่ใช่ผิวดำ และอ้างว่า
คำว่า “สยาม” แผลงมาจากจีน “เซียมล้อ”

ข้าพเจ้าได้คัดค้านว่าโดยที่ข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งที่ได้ค้นคว้ากฎหมาย
เก่าของไทยโดยอาศัยหลักฐานเอกสารที่จารึกไว้โดยพระมหากษัตริย์
แต่ปางก่อนรวมทั้ง “กฎหมายตราสามดวง” ซึ่งรัชกาลที่ 1 (พระ
พุทธยอดฟ้าฯ) ได้โปรดเกล้าฯ ให้สังคายนา (ตามที่ข้าพเจ้ากล่าว
ในข้อ 2) และมีใช้คำว่า “สยาม” แผลงมาจากคำจีนแต้จิ๋ว “เซียม
ล้อ” (ตามที่ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วในข้อ 1) แต่จุดประสงค์เบื้องหลัง
ของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีส่วนหนึ่งต้องการเปลี่ยนชื่อประเทศว่า

รัฐบาลนั้นจึงได้ประกาศให้ใช้ชื่อประเทศไทยในภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสว่า “SIAM” ตามที่เกือบทั่วโลกรู้จักประเทศไทยในค่านับมาหลายศตวรรษแล้ว

ฉนั้นเอกสารทางราชการที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสจึงเรียกชื่อประเทศไทยว่า “SIAM” รวมทั้งหนังสือเดินทางให้เขียนเรียกชื่อประเทศในภาษาไทยว่า “ประเทศไทย” ส่วนในภาษาฝรั่งเศสให้เขียนว่า “SIAM” และสัญชาติของผู้ถือหนังสือเดินทางให้เขียนเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า “SIAMOIS”

ทั้งนี้ ก็ตรงกับที่ข้าพเจ้าได้เคยเสนอตั้งกล่าวไว้แล้วในข้อ 5 ว่า แม้ประเทศเยอรมันเรียกชื่อประเทศของเขาเป็นภาษาเยอรมันว่า “DEUTSCHLAND” แต่ในภาษาอังกฤษเขาเรียกว่า “GERMANY” และในภาษาฝรั่งเศส “ALLEMAGNE” ส่วนในประเทศในตะวันออกไกลเช่นประเทศจีนซึ่งเรียกตามภาษาจีนว่า “จงกั๋ว” แปลว่า “ประเทศกลาง” นั้น ทางราชการจีนก็เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “CHINA” และภาษาฝรั่งเศสว่า “CHINE” ตามที่เกือบทั่วโลกรู้จักประเทศจีนในภาษานับมาแล้วหลายศตวรรษ ประเทศญี่ปุ่นเรียกชื่อประเทศเป็นภาษาญี่ปุ่นว่า “นิปปอนโกกุ” แปลว่าประเทศแห่งพระอาทิตย์อุทัย นั้น ทางราชการญี่ปุ่นเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “JAPAN” และภาษาฝรั่งเศสว่า “JAPON” ตามที่เกือบทั่วโลกรู้จักประเทศญี่ปุ่นในภาษานับมาแล้วหลายศตวรรษ แม้ว่าลัทธิแสนยานุภาพญี่ปุ่นจะมีทัศน “คลั่งชาติ” (CHAUVINISM) แต่ก็ยังไม่คลั่งจนถึงขนาดทำให้คนเกือบทั่วโลกงงถ้าหากต้องเรียกชื่อประเทศญี่ปุ่นตามภาษาญี่ปุ่น ๆ ล ๆ

7. เมื่อได้เกิดรัฐประหาร 8 พ.ย. 2490 แล้ว นายควงเป็น
นายกรัฐมนตรีประมาณ 3 เดือนเศษ รัฐบาลนั้นจึงเรียกชื่อประเทศไทย
เป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสว่า "SIAM" ต่อไปอีก

ต่อมาในเดือนเมษายน 2491 รัฐบาลพิบูลสงครามเข้ารับตำแหน่ง
แทนรัฐบาลควงแล้วก็ได้กลับไปเปลี่ยนชื่อประเทศไทยในภาษาอังกฤษว่า
"THAILAND" และในภาษาฝรั่งเศส "THAÏLANDE" ซึ่งรัฐบาล
ต่อ ๆ มาได้ใช้ตามจนปัจจุบันนี้

8. ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญฉบับ 2511 ที่ใช้เวลาร่าง
นานที่สุดประมาณ 10 ปีนั้น ได้มีสมาชิกแห่งสภาร่างรัฐธรรมนูญจำนวน
หนึ่งซึ่งเป็นคนเชื้อชาติไทยแท้ ๆ และมีนายทหารชั้นนายพลคนหนึ่ง
ร่วมด้วยในการเสนอให้ร่างรัฐธรรมนูญเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเป็นประ-
เทศสยามตามเดิม แต่สมาชิกส่วนมากไม่ยอมรับความเห็นนี้

ต่อมาในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญฉบับ 2517 ก็มีกรรมการ
บางคนเสนอให้ร่างรัฐธรรมนูญเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเป็นประเทศสยาม
แต่กรรมการส่วนมากไม่ยอมรับความเห็นนี้เพราะบางคนให้ความเห็นว่า
"เรื่องชื่อประเทศเป็นเรื่องเล็ก" ครั้นแล้วรัฐบาลได้เสนอร่างรัฐ-
ธรรมนูญฉบับ 2517 ต่อสภานิติบัญญัติ สมาชิกสภานิติบัญญัติหลายคน
ได้แสดงความเห็นขอแก้ไขชื่อประเทศไทยให้เป็นประเทศสยามตามเดิม
ดังนั้นจึงมีหลายคนขอแปรญัตติในคณะกรรมการ แต่เสียงข้างมาก
ในคณะกรรมการและในสภานิติบัญญัติจะเห็นด้วยหรือไม่ก็สุดแท้แต่
ที่คณะของท่านเหล่านั้นขคิด

๑. ผู้สนใจที่ศึกษาปรากฏการณ์แห่งความเป็นมาของการ
เปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทยย่อมเห็นได้ว่าปัญหานี้ไม่อาจ
จบลงได้อย่างง่าย ๆ แม้มีรัฐธรรมนูญแล้วก็ยังมีผู้ต่อสู้เพื่อเปลี่ยนชื่อ
ประเทศไทยเป็นประเทศสยามตามเดิม หรือเปลี่ยนเฉพาะชื่อภาษาอังกฤษ
และฝรั่งเศส เรื่องนี้ไม่ควรพิจารณาอย่างผิวเผินว่าเป็น “เรื่อง
เล็ก” เพราะการเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทยนั้นสืบเนื่อง
มาจากความขัดแย้งระหว่างคนเชื้อชาติไทยที่ทัศนคติทางสังคมแตกต่างกัน
คือฝ่ายหนึ่งถือ “ทัศนะรักชาติ” (PATRIOTISM) กับอีกฝ่ายหนึ่ง
ถือ “ทัศนะเชื้อชาตินิยม” (RACISM) ประกอบด้วย “ทัศนะคลั่งชาติ”
(CHAUVINISM) ที่เกินขอบเขตยิ่งกว่าทัศนะคลั่งชาติของฮิตเลอร์และ
สแกนนาฟายน์

➤ (1) ความขัดแย้งเกี่ยวกับที่มาแห่งมูลศัพท์ (นิรุกติศาสตร์)
ของคำว่า “สยาม” นั้นเป็นปัญหารองซึ่งนักวิชาการผู้สนใจในวิชาการ
นิรุกติศาสตร์แท้จริงโดยไม่มีอุปาทานจากทราบดีทัศนคติเชื้อชาตินิยมและ
ทัศนะคลั่งชาติก็ย่อมค้นคว้าหาสัจจะทางวิชาการนี้ได้

ส่วนผู้จงรักภักดีแท้จริงในสถาบันพระมหากษัตริย์ก็คงศึกษาพระ-
ราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ (รัชกาลที่ 4) หรือได้
ยินพระภิกษุสงฆ์ทรงบรู๋เล่าให้ฟังบ้างว่า พระจอมเกล้าฯ ทรงพระปรีชา
สามารถรอบรู้ภาษาไทย, ภาษาบาลี—สันสกฤต, ภาษาละติน, ภาษา
อังกฤษ ซึ่งไม่ปรากฏว่าคนในสยามจนถึงปัจจุบันนี้จะมีภูมิรู้เท่า
เทียมพระองค์ได้ ดังนั้นเราจึงควรใช้ความคิดว่าถ้าพระองค์เห็นคำว่า
“สยาม” ซึ่งพระมหากษัตริย์แต่ปางก่อนใช้เรียกราชอาณาจักรของ

พระองค์ไม่ถูกต้องในทางภาษาและนิรุกติศาสตร์แล้วพระองค์ก็คงจะได้
เปลี่ยนชอราชอาณาจักรก่อนหน้าหลังแล้ว ส่วนคำอังกฤษ ฝรั่งเศส
“SIAM” นั้นพระองค์ก็ใช้ต่อมาในการเรียกชอราชอาณาจักรตามภาษา
นั้น . ยิ่งกว่านั้นพระองค์ยังได้ทรงลงพระปรมาภิไธยเป็นภาษาลาตินตาม
มูลศัพท์ “SIAM” ว่า “REX SIAMENSIS” แปลว่า “พระราชาแห่ง
สยาม” ซึ่งตรงกับ “สยามินทร์” หรือ “สยามินทราธิราช” ซึ่งมีคำ
อยู่ในพระปรมาภิไธยเต็มของพระมหากษัตริย์รวมทั้งองค์ปัจจุบัน ดังต่อ-
ไปนี้

“พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลา-
ธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร”

พระปรมาภิไธยขององค์ปัจจุบันได้จารึกในคำปรารภในรัฐธรรมนูญ
และธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรหลายฉบับรวมทั้งจะจารึกใน
ฉบับ 2517 ด้วย แต่น่าเสียดายที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับ 2517 เรียกชอ
ราชอาณาจักรประเทศไทยซึ่งไม่สอดคล้องกับพระปรมาภิไธย

ฉนั้น ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าความขัดแย้งเรื่องชอของประเทศนั้นสืบเนื่อง
จากรากฐานแห่งทัศนะทางสังคมซึ่งผู้หมิ่นหนาทเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ
ได้ยึดถือเป็นสำคัญยิ่งกว่าทางวิชาการนิรุกติศาสตร์

(2) “ทัศนะรักชาติ” (PATRIOTISM) เป็นทัศนะ

ประชาธิปไตยซึ่งรักทุกเชื้อชาติและชนชาติที่ประกอบเป็น “ชาติ”
เดียวกันครอบครองดินแดนประเทศเดียวกันคือเป็นปิตุภูมิ (PATRIE)
เดียวกัน มีความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจอันเป็นรากฐานของสังคมเดียวกัน
ยอมเสียสละส่วนตัวเพื่อชาติและปิตุภูมิเป็นส่วนรวม

ทุกชาติในปัจจุบันนี้ต่างกับกลุ่มเผ่าพันธุ์ที่ประกอบด้วยคนเผ่าพันธุ์เดียวหรือเชื้อชาติเดียว ทุกชาติเป็นผลแห่งวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ชำนาญซึ่งประกอบด้วยหลายเชื้อชาติและชนชาติซึ่งเดิมมีดินแดนโดยเฉพาะ แล้วต่อๆ มาได้สมานกันประกอบเป็นชาติเดียวกัน

ประวัติศาสตร์ชาติไทยเพียง 200 ปีก็แสดงให้เห็นแล้วว่าก่อนนั้นมีแว่นแคว้นหรือรัฐมากหลายซึ่งแต่ละเชื้อชาติและชนชาติแยกย้ายกันอยู่ครั้นแล้วก็ค่อยๆ วิวัฒนาการประกอบเป็นชาติเดียวกันแห่งประเทศสยาม เอกภาพของชาติจะมั่นคงได้ก็โดยระบบประชาธิปไตยสมบูรณ์คือประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจ, ทางการเมือง, ทศนะประชาธิปไตย ซึ่งรวมทั้ง “ทศนะรักชาติ” (PATRIOTISM)

(3) “ทศนะเชื้อชาตินิยม” (RACISM) เป็นทศนะที่นิยมหรือรักเฉพาะคนเชื้อชาติเดียว อันเป็นทศนะกับแถบที่สืบมาจากทศนะสังคมต่างกลุ่มเผ่าพันธุ์โดยมิได้คำนึงถึงความเป็นจริงในปัจจุบัน และในประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของ “ชาติ” ดังกล่าวในข้อ (2)

ทรากรของ “ทศนะเชื้อชาตินิยม” (RACISM) ยังคงตกค้างอยู่ในหลายชาติจึงเป็นเหตุให้คนจำนวนหนึ่งแห่งเชื้อชาติในชาตินั้นๆ ถือว่าเชื้อชาติของตนอยู่เหนือเชื้อชาติและชนชาติอื่นซึ่งเป็นส่วนข้างน้อยอยู่ในชาติเดียวกันอันเป็นการบั่นทอนเอกภาพของชาติซึ่งทำให้ชนส่วนน้อย (MINORITY) ในชาติตนวนแยกดินแดนดังปรากฏอยู่ในหลายประเทศ

พวก “เชื้อชาตินิยม” ได้ผลักดันทัศนคติของตนเป็นการ “คลั่งเชื้อชาติ” หรือ “คลั่งชาติ” (CHAUVINISM) เพราะถือว่า ชาติเป็นของเชื้อชาติเขาเท่านั้น ครั้นแล้วก็คิดรวมคนเชื้อชาติเดียวกัน ที่อยู่ดินแดนต่าง ๆ เข้าเป็นอาณาจักรเดียวกันเช่นที่ฮิตเลอร์ได้ ดำเนินชงเป็นการล้มเหลวและนำความพ่ายแพ้มาสู่ประเทศเยอรมัน

ส่วนในสยามนั้นความฝันของพวกเชื้อชาตินิยมที่จะสถาปนา มหาอาณาจักรไทยรวบรวมคนเชื้อชาติไทยต่าง ๆ ในอาเชียนนั้นไม่มีทาง เป็นไปได้ แต่ทว่าความฝันนั้นก็ยังคงมีอยู่ที่เป็นมรดกตกทอดมา

(4) นักโฆษณา และผู้เขียนประวัติศาสตร์ชนเชื้อชาติไทย ซึ่งโดยมากเขียนจากหนังสือที่ชาวยุโรปอเมริกันเขียนไว้ก็ดี เขียนจาก ความสันนิษฐานตามข้อเท็จจริงแล้วเดาว่าเป็นภาษาไทยก็ดี ได้ทำให้ผู้อ่านที่บริสุทธิ์หลงเชื่อว่าชนเชื้อชาติไทยมีอยู่มากมายในทวีปเอเชีย ขำพเจ้าจึงเห็นสมควรขแรงตามที่ได้เคยไปยังท้องที่นั้นและเท่าที่ ขำพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

(ก) ในประเทศจีนมีคนเชื้อชาติไทยในเขตปกครองตนเองของชนชาติจ้วง (ไทยชว่ง) แห่งกวางซีมีสถิติ ค.ศ. 1963 แจ้งว่ามีประมาณ 7,780,000 คน ชนชาติจ้วงนี้เป็นชนเชื้อชาติไทยพูดภาษาไทยเดิมคล้ายกันกับชนเชื้อชาติไทยอื่น ๆ ในสิบสองปันนาในมณฑลยูนนาน, สมัยที่กมินตังนั้นกวางซีเป็นมณฑลหนึ่งโดยตรงต่อรัฐบาลกลางของจีน ในสมัยปัจจุบันสาธารณรัฐของราษฎรจีนได้สถาปนา กวางซีเป็นเขตปกครองตนเองโดยมีคณะกรรมการบริหารและมีสภาผู้แทนราษฎรของเขตปกครองตนเอง

ในมณฑลยูนนานมีเขตปกครองตนเองของชนชาติไทยหลายเขต
รวมประมาณ 500,000 คน แต่ละเขตมีคณะบริหารและสภาผู้แทน
ราษฎรของเขต

ส่วนในเวียตนามเหนือ, ในลาว, ในพม่า และในมณฑลฮกตัม
ของอินเดียนั้นข้าพเจ้ายังไม่มีตัวเลขแน่นอน

ปัจจุบันนี้สาธารณรัฐของราษฎรจีนได้แถลงแล้วหลายครั้งว่าไม่
ต้องการผนวกดินแดนของชาติอื่น ข้าพเจ้าจึงหวั่นคิดว่าถ้าเป็นในสมัย
ที่มันตั้งแล้วถ้าพวก "เชื้อชาตินิยม" ยังมีความคิดแผนการมหาอาณานิคม
จักรไทยอยู่อีกแล้ว สมมติว่าคนเชื้อชาติไทยในดินแดนดังกล่าวนี้เกิด
ยอมรับว่าจะเข้าร่วมเป็นมหาอาณาจักรไทยขึ้นมาจริง ๆ แต่อ้างว่าพวก
เขาเป็น "ไทยเดิม" จึงให้ประเทศสยามที่เปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทย
ซึ่งเขาเรียกว่า "ไทยบางกอก" อันเป็นไทยใหม่เข้าร่วมเป็นมหา
อาณาจักรเดียวกันกับ "ไทยเดิม" ดังนั้น พวก "เชื้อชาตินิยม"
ก็คงไม่ยอม ถ้าจะทำให้ได้ก็ต้องทำสงครามกัน ซึ่งก็ต้องอาศัยจักรวรรด
นิยมให้หนุนหลัง

(จ) นักประวัติศาสตร์บางคนเขียนประวัติศาสตร์เชื้อ
ชาติไทยตามที่ฝรั่งเขียนไว้เช่นเขียนว่า ชนเชื้อชาติไทยเดิมอยู่ที่
"ตาลีฟู" และอ้างว่ากษัตริย์ไทยเดิมชื่อ ตีโลโกะ โกะโล่ฝง อะไร
ทำนองนั้นถ้าหากเราใช้สามัญสำนึกก็จะเห็นว่าชื่อนั้นไม่ใช่ภาษาไทย
เลย ส่วนคำว่า "ฟู" นั้น เป็นคำที่ราชวงศ์เซ็ง (แมนจู) เมื่อ
ประมาณ 3 ศตวรรษมานี้ใช้เป็นชื่อเขตต่างๆ ในประเทศจีนซึ่งเมื่อ
ราชวงศ์เซ็งล้มแล้วสาธารณรัฐจีนได้แบ่งเขตปกครองโดยเล็กใช้คำว่า

“ฟ” แต่ฝรั่งเขียนหนังสือในปลายสมัยวังษ์แข็งจึงเรียกตามข้อสมัย
นั้นซึ่งมีไ้เป็นขอเขตปกครองของจีนสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน

ส่วนคำว่า “ตาลี” นั้นภาษาจีนกลางออกเสียง “ต้าหลี่”

แปลว่า “การปกครองสงบเรียบร้อยใหญ่”, “ศีลธรรมจรรยาใหญ่”

ฯลฯ แต่นักสันนิษฐานบางคนเดา ๆ ว่าคำนี้ตรงกับภาษาไทยว่า “ทำดี”

โดยให้เหตุผลว่าจีนพูดภาษาไทยไม่ชัด ออกเสียง “ด” ไม่ได้จึง

ต้องออกเป็น “ล” ข้าพเจ้าได้ไปเยือนชนชาติในเขต “ต้าหลี่”

ปรากฏว่าคนพื้นเมืองเป็นเชื้อชาติ “ไป๋” พูดภาษาที่ต่างกับคนไทยเดิม

แม้แต่การนับชงคนจีนกว้างต้งนับคล้ายกับคนไทย เช่น คอ ยัด ยี่ สาม

สี่ ึ่ง ลก ชัก บัก เก้า สิบ แต่คนเชื้อชาติ “ไป๋” นับแล้วไม่มีคำใด

คล้ายคำไทยเดิมเลย

ในมณฑลยูนนานปัจจุบันมีชนหลายเชื้อชาติ

(ก) เมื่อก่อน พ.ศ. 2500 ในระยะปลายสมัยรัฐบาล

พิบูลฯ หลวงวิจิตรวาทการ ได้แสดงละครเรื่องพ่อขุนรามคำแหง และ

เขียนแผนที่แสดงว่าในสมัยโบราณแดนของชนชาติไทยแผ่คลุมไปถึง

ตอนเหนือของมณฑลเสฉวน โดยเขียนชื่อที่ตั้งของเมืองจนถึงปัจจุบัน

ว่า “เป่” เพื่อให้ตรงกับภาษาไทยที่หมายถึง “ไม้เครื่องเรือนสำหรับ

อากลอนพาด” ท่านผู้คงจำลองแผนที่สมัยเก่าซึ่งฝรั่งเขียนไว้ว่า

“PE” แล้วสันนิษฐานว่าเป็นคำไทย ข้าพเจ้าได้ไปเยือนเมืองนี้และ

มองเจิงตุนนครหลวงของเล่าปี่แล้วลองมาตามแม่น้ำฉางเจียง (แยงซี

ก๊าง) สอบถามบัณฑิตโบราณเกดจีนได้ความว่าในสมัยโบราณเมืองนี้

จีนเรียกว่า “เต” แปลว่า “กำแพงหลังบ้าน”, “การเลี้ยงดู”, “การอบรม”, “ลำนานาหงทคคเคียว” ฯลฯ แต่ฝรั่งเขียนทับสำเนียงเพี้ยนไปเป็น “PE”

แผนที่ขงหลวงวิจิตรฯ เขียนประกอบบลกรเรื่องนั้นได้ทำให้พวก “เชื้อชาตินิยม” สนใจมาก

(ง) บางคนหลงเชื่อว่าชนเชื้อชาติไทยเดิมอยู่ที่บริเวณภูเขา “ALTAI” โดยสันนิษฐานว่าท้องถิ่นนั้นกำลังทำยว่า “TAI”

แต่คำว่า “ALTAI” นั้นเป็นภาษามงโกลแปลว่า “ทอง” มิใช่เป็นคำผสมระหว่าง “อัล” กับ “ไท” ภูเขาอัลไตจึงหมายถึง “ภูเขาทอง”

บริเวณนี้ตั้งอยู่เหนือเส้นศูนย์สูตร 48 ถึง 53 องศา อยู่ในเขตสหภาพโซเวียต ติดต่อกับเขตแดนตะวันตกเฉียงเหนือของมองโกเลียและของจีน ฤดูแล้งหนาวฤดูร้อน 35—47 องศาเซลเซียส

ตามประวัติชนชาตินั้น ในสมัยโบราณกลุ่มเผ่าพันธุ์ “อัวร์” ซึ่งเป็นเผ่าผสมระหว่างมองโกลกับตุงกูอาศัยอยู่

ถ้าถือตามพวก “เชื้อชาตินิยม” ว่าชนเชื้อชาติไทยเดิมเป็นเจ้าของเขตนั่นแล้วก็ขอคำอธิบายด้วยว่าอยู่ในยุคใดแล้วเคลื่อนมาทางเมือง “เป” (PE), ยูนนาน, กวางซี, ต่อมายังสยามตั้งแต่เมื่อใด โดยถูกเผ่ามองโกล—ตุงกู จับไล่หรืออย่างไร เพราะเผ่านี้ก็มีจำนวนคนเล็กน้อยเท่านั้น หรือถูกรุชเซียขับไล่มา แต่รุชเซียก็เพิ่งไปยึดครองเขตนเมื่อประมาณ 300 ปีมานเอง

ในด้านทรัพยากรธรรมชาตินั้น เขตนี้ยังคงอุดมสมบูรณ์จนถึงสมัยปัจจุบันก็มีการเลี้ยงสัตว์, เพาะปลูกได้ผลสมบูรณ์ อุดมด้วยแร่ตะกั่ว สังกะสี และทองคำซึ่งทำกันอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ ถ้าเชื่อตามพวก “เชื้อชาตินิยม” แล้ว เราก็ควรใช้สามัญสำนึกกว่าเหตุใดชนเชื้อชาติไทยเดิมจึงทนทนอดทนอดทนรวมทั้งมีทองคำ แล้วพากันอพยพข้ามทะเลทรายที่อึดอัดหลายพันกิโลเมตรมาหาทองคำในดินแดนใหม่ที่เรียกว่า “สามปเทศ” แล้วปล่อยให้เผ่ามองโกล—ตุงกุเสวยสุขสำราญจากทรัพยากรธรรมชาตินั้น

ปัจจุบันนี้สหภาพโซเวียตได้จัดตั้งเขตปกครองตนเองในบริเวณภูเขาอัลไตชนหลายเขต โดยเฉพาะเขตปกครองตนเอง “GORNO-ALTAYSKAYA AVTONOMNYA OBLAST” เนื้อที่ 92,600 ตารางกิโลเมตรนั้น เมื่อ ค.ศ. 1969 พลเมือง 169,000 คน, ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ 7 ล้านไร่, ที่เพาะปลูกเมล็ดพืช 1 ล้านไร่, 239 โรงเรียนประถมและมัธยม, วิทยาลัยเทคนิคหลายโรงเรียนมีนักศึกษาชั้นอุดม 4000 คน, 34 โรงพยาบาล และแพทย์ 188 คน, 173 สถานเลี้ยงเด็กทารกและโรงเรียนอนุบาลสำหรับเด็ก 6,100 คน เราจึงน่าจะเทียบกับจังหวัดกำแพงเพชร, ตาก, ชุมพร, ยะลา ที่มีพลเมืองจำนวนใกล้เคียงกัน และอีกหลายจังหวัดในสยามว่ามีความสมบูรณ์เทียบกับกับคนในบริเวณภูเขาอัลไตหรือไม่แล้วใช้สามัญสำนึกตามธรรมชาติว่าสมควรที่คนเชื้อชาติไทย (หากเคยเป็นเจ้าของท้องถิ่นนั้นจริง) จะพากันละทิ้งถิ่นอุดมสมบูรณ์เดินทางผ่านทะเลทรายโดยสมัยนั้นยังไม่มีรู้แผนที่ว่าจุดหมายปลายทางจะมีสุวรรณภูมิที่อุดมสมบูรณ์กว่าหรือไม่ สามัญสำนึกที่

ปราศจากอุปาทาน “เชื้อชาตินิยม” เป็นพื้นฐานแห่งหลักวิชาว่าด้วยการอพยพของมนุษยชาติซึ่งต้องย้ายที่อยู่เดิมอันมีความอึดอัดไปสู่ดินแดนใหม่ที่อุดมสมบูรณ์กว่า

(จ) สมัยแผ่นอำนาจช่วงชิงดินแดนของชาติอนันัน จักรวรรดินิยมใช้วิธีหลายอย่างรวมทั้งวิธีเขียนบนกระดาษแผนที่แล้วประกาศเป็นทางการว่าดินแดนนั้นๆ เป็นของตน เช่นจักรวรรดินิยมอังกฤษได้เขียน “เส้นแมคมาฮอน (MAC MAHON LINE)” บนแผนที่ระหว่างอินเดียกับธิเบตของจีน ถือว่าดินแดนใต้เส้นนั้นเป็นของอังกฤษ ประเทศจีนตั้งแต่ราชวงศ์เซ็งได้คัดค้าน แต่จักรวรรดินิยมอังกฤษก็ได้ถือว่าดินแดนส่วนนั้นเป็นของอังกฤษ

ส่วนพวก “เชื้อชาตินิยม” จำพวกที่กล่าวแล้วใช้วิธีแปลกประหลาดง่ายยิ่งกว่าวิธีการทางแผนที่คือใช้วิธีที่กตัญญูเอาจากข้อที่เรียกทองทว่าถามคำที่ออกเสียงว่า “ไท” หรือ “ไต” ก็ดี หรือเดาว่าเป็นคำไทยก็ดี ทองทนั้นเป็นของคนเชื้อชาติไทยมาก่อน ซึ่งไม่ถูกต้องตามความจริง

ชานกรุงปารีส

2 เมษายน 2517

วิไล วัฒนวงศ์

พิมพ์ที่โรงพิมพ์นิติเวช ข้างท่าถ้ำการ ป.ท. หน้าพระลาน
หน้าประตูวิเศษไชยศรี กรุงเทพมหานคร โทร. ๒๒๓๗๔๒
เอิบทิพย์ วิชัยลักษณ์ เจ้าของ ผู้จัดการ และผู้พิมพ์โฆษณา ๒๕๑๗